

Gällande tillstånd och villkor för Slitefabriken

A. Nu gällande tillstånd till fabriken och hamnen

Miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt meddelade den 1 februari 2007 i mål M 26737-05 Heidelberg Materials Cement Sverige AB (då Cementa AB) tillstånd enligt miljöbalken att driva anläggning för tillverkning av cement och förbränning av farligt avfall samt hamnverksamhet (SNI-koder 26.51-1, 90.006-1 och 63.22-1) inom Gotlands kommun, Gotlands län. Tillståndet omfattar följande:

- (a) fortsatt och utökad verksamhet vid bolagets anläggning i Slite i Gotlands kommun omfattande en årlig tillverkning av högst 2,5 miljoner ton klinker (2,75 miljoner ton cement),
- (b) med användning av avfall, inklusive farligt avfall, intill en högsta mängd om 400 000 ton per år bestående av 25 000 ton konverterad olja, 70 000 ton specialbränsle A/C, 100 000 ton P/G-bränsle, 70 000 ton däck och 100 000 ton biobränsle samt olja, kol och med upp till 40 % petroleumkoks i kolmixen samt
- (c) att för produktionen av cement, återanvända avfall (t.ex. askor, masugnsslagg, avfallskalk, gips, krossten, järnsulfat, LD-stoft, järnmalm och avfall från aluminiumindustrin) som ersättning för råvaror.

Tillståndet omfattar också de ytterligare avfallsbränslen och avfall istället för råvaror som tillsynsmyndigheten godkänt efter anmälan.

Frågan om slutliga villkor för utsläpp av stoft från cementugnarna samt TOC sköts upp och bolaget meddelades dispens från TOC-kravet i bilaga 2.1 till Naturvårdsverkets (numera upphävda) föreskrifter om avfallsförbränning (NFS 2002:28) till dess slutliga villkor fastställdes.

Genom dom av Miljödomstolen vid Nacka tingsrätt den 31 maj 2010 i mål M 1668-07 avslutades prövotidsförfarandet avseende stoft och slutligt villkor föreskrevs. Genom dom den 27 mars 2012 avslutades även prövotidsförfarandet avseende TOC utan att något utsläppsvillkor föreskrevs. Genom domen meddelades bolaget fortsatt dispens avseende utsläpp av TOC, vilken

dock blivit obsolet efter att NFS 2002:28 upphävdes i samband med att industriutsläppsförordningen och förordningen om förbränning av avfall (FFA) trädde i kraft.

Genom beslut från Länsstyrelsen i Gotlands län den 19 december 2013, dnr 562-3411-13, erhöll bolaget en motsvarande dispens från bestämmelserna om utsläpp av TOC i 68 § 1 st. 2 p. FFA. Dispensen förenades med bland annat en föreskrift att utsläppen av TOC i utgående rökgaser från bolagets cementugnar inte får överstiga ett begränsningsvärde av sammanlagt högst 170 ton per år. Mängden TOC ska beräknas utifrån uppmätta TOC-halter vid 10 % O₂-halt, och uppmätta utgående rökgasflöden.

B. Nu gällande villkor

Allmänt villkor

- (1) Om inte annat följer av övriga villkor skall verksamheten, inklusive åtgärder för att begränsa vatten-, mark- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen, bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget i ansökningshandlingarna och i övrigt i målet angett eller åtagit sig.

Bränslen och alternativa råvaror som utgörs av avfall

- (2) Följande begränsningsvärden gäller för respektive avfallsbränsle:

Bränsle	KEO	Spec A/C	Däck	P/G-bränsle	Biobränsle
Klor m fl halogener %	<0,5	<1	<0,5	<1	<1
PCB ppm	<2				
PAH %			<0,04		
Svavel %	<1	<10	<2	<1	<1
Grupp 1 (Cd+Tl) ppm	<5	<25	<15	15	<10
Grupp 2 (Hg) ppm	<2	<5	<2	<2	<5
Grupp3* ppm	<2 500 <2 500	<3000	<2500	<2500	

- (3) Bränsle och alternativa råvaror som utgörs av avfall skall tillhöra avfallskategorierna Q1-5, 7-9, 11, 12, 14 och 16. Avfallsbränslen och avfallsråvaror skall redovisas enligt EWC-kod såvida ej annat medges av tillsynsmyndigheten. De nuvarande avfallsbränslenas EWC-koder framgår av domsbilaga 1. Anmälan skall innehålla

beskrivning av bränslets sammansättning och mängd samt uppgifter om hantering, lagring och miljöpåverkan vid användning. I de fall försök utförs med nya bränslen skall dessa begränsas till vad som behövs för hanteringstest och för att process-, kvalitets- och miljömätningar skall kunna utföras.

- (4) Alternativt bränsle som utgörs av farligt avfall får som högsta flöde uppgå till 10 ton/timme med ett lägsta och högsta värmevärde (H_i) om 15 MJ/kg resp. 42 MJ/kg.

Driftstörningar

- (5) Vid driftstörningar som leder till att resultaten från de automatiska mätningarna i rökgasen visar förhöjda värden så att risk för överskridande av dygnsmedelvärdet uppstår skall samförbränningen (avfallsinmatningen till ugnarna) avbrytas.
- (6) Överskridande av tillåtliga dygnsutsläpp till luft från ugnarna på grund av driftstörningar eller fel i anläggningen eller fel i renings- eller reningsutrustning får ej ske under mer än 3 % av det totala antalet driftsdygn under ett år.

Utsläpp till luft

- (7) Stoftutsläpp från cementkvarnar 1, 2, och 7 samt ugnskylare 7 och 8 får ej överstiga 20 mg/m^3 ntg som riktvärde* och månadsmedelvärde. Stoftutsläpp från cementkvarn 8 får ej överstiga 50 mg/m^3 ntg t o m utgången av år 2008 och därefter ej överstiga 20 mg/m^3 ntg som riktvärde* och månadsmedelvärde.
- (8) Stoftutsläpp från övriga filteranläggningar får ej överstiga 10 mg/m^3 ntg som riktvärde*.
- (9) Utsläppen av försurande ämnen (SO_2 samt kväveoxider räknat som NO_2) får som riktvärde* och årsmedelvärde inte överstiga 0,76 kg/ton producerad klinker.
- (10) Utsläppet av PAH får uppgå till högst 200 kg per år.

Övriga skyddsåtgärder

- (11) Råvaror och bränslen (gips, kol) som lagras utomhus skall vara lagrade på täta ytor inom vindskyddande väggavdelare som skyddar omgivningarna från damning. Om lagring av råvaror och bränslen sker utomhus utan nederbördsskydd, skall dagvatten kunna uppsamlas och renas. Stängbara dagvattenbrunnar med oljeavskiljare och

partikelavskiljande filter skall finnas avseende dagvatten från arbets- och lagringsytor i hamnområdet.

- (12) All hantering och lagring av avfallsfraktioner att användas som bränsle eller alternativ råvara och kan medföra luktolägenheter (bl.a. plastbränslen) skall ske inomhus alternativt i slutna system.
- (13) Hamnområdet skall i samråd med tillsynsmyndigheten senast 1 juli 2008 vara försett med invallning och andra erforderliga anordningar för att förhindra avrinning av förorenat dagvatten till Östersjön.
- (14) Det skall finnas möjligheter att vattenbegjuta områden och lager av råvaror och bränslen som riskerar att damma.
- (15) Kemiska produkter och avfall (ej däck) som används som bränsle i verksamheten skall förvaras på hårdgjord yta alternativt vara försedda med spillkar och i övrigt hanteras på sådant sätt att eventuellt spill eller läckage samlas upp och inte förorenar mark eller vatten.

Avfall

- (16) Avfall som uppkommer inom verksamheten skall sorteras för att minimera miljöpåverkan.
- (17) Farligt avfall som uppkommer inom verksamheten skall förvaras under tak på hårdgjorda ytor utan avlopp, utrustade med spillskydd.

Buller

- (18) Bullerdämpande åtgärder skall genomföras före den 1 februari 2008 enligt av sökanden inlämnat förslag (se aktbil. 14) för att begränsa den ekvivalenta bullernivån nattetid vid bostäder till högst 50 dB(A).
- (19) Bullret från verksamheten får som riktvärde* till och med den 31 januari 2008 inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

Norr om fabriken (mätpunkt 51):

- 55 dB(A) vardagar dagtid (kl 07-18)

- 45 dB(A) nattetid (kl 22-07)
- 50 dB(A) övrig tid

Väster om fabriken (mätpunkt 48):

- 55 dB(A) vardagar dagtid (kl 07-18)
- 48 dB(A) nattetid (kl 22-07)
- 50 dB(A) övrig tid

Söder om fabriken (mätpunkterna 41, 43 och 44):

- 55 dB(A) samtliga tider

Buller från verksamheten får från och med den 1 februari 2008 som riktvärde* inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

- 50 dB(A) dagtid (kl 07-18)
- 45 dB(A) nattetid och kvällstid (kl 18-07).

I befintliga mätpunkter söder om fabriken får dock buller uppgå till högst 50 dB(A) maximal ekvivalent ljudnivå nattetid till utgången av år 2009. Bolaget skall dock inom denna tid fortlöpande bedriva bullerbegränsande arbete i syfte att så snart som möjligt nedbringa buller till 45 dB(A) nattetid vid alla bostäder.

Momentan ljudnivå nattetid får vid bostäder uppgå till högst 55 dB(A).

Beredskap

- (20) Saneringsutrustning skall finnas tillgänglig i nära anslutning till hantering och lagring av kemikalier, flytande bränslen och avfall. Spill av kemikalier, flytande bränslen och avfall samt vatten som förorenats av detta skall omgående samlas upp.
- (21) Arbets- och säkerhetsinstruktioner skall finnas upprättade för alla hanteringsmoment som är förknippade med miljörisker. Instruktionerna skall finnas tillgängliga på anläggningen. Berörd personal vid anläggningen skall ha kunskap om risker för hälsa och miljö vid hanteringen och åtgärder vid olyckshändelser.

Risikanalyt

- (22) En redovisning av riskerna vid lossning och lagring av flytande bränslen skall utföras och nödvändiga skyddsåtgärder föreslås. Redovisningen skall inlämnas tillsynsmyndigheten senast den 1 februari 2008.

Förorenad mark

- (23) Bolaget skall genomföra en översiktlig undersökning avseende förekomst av förorenad mark på verksamhetsområdet. Undersökningen bör följa Naturvårdsverkets MIFO-modell (MIFO 1) och redovisas till tillsynsmyndigheten senast den 1 februari 2008. Tillsynsmyndigheten bedömer därefter om ytterligare undersökningar och saneringsåtgärder bör ske.
- (24) Vid markarbete på fastigheten bör uppgrävda massor analyseras och omhändertas på ett tekniskt, juridiskt och miljöriktigt sätt. Slutligt omhändertagande av förorenade massor ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

Energiushållning

- (25) Bolagets pågående arbete med energiushållning/energieffektivisering skall redovisas i samband med att nästa miljörapport lämnas i mars 2007.
- (26) En energiplan med förslag till åtgärder skall redovisas till tillsynsmyndigheten senast den 1 februari 2009.

Verksamhetens upphörande

- (27) Bolaget skall utan dröjsmål anmäla eventuella planer på att avsluta hela eller delar av verksamheten till tillsynsmyndigheten. Bolaget skall därefter i samråd med tillsynsmyndigheten undersöka om marken inom de områden som berörs av förändringen är förorenad och behöver åtgärdas.
- (28) Utsläppet till luft av stoft med rökgaser från ugnarna, inklusive bypasskorstenarna, får som riktvärde* och månadsmedelvärde, inte överstiga 10 mg/m³ normal torr gas (ntg) vid 10 % O₂.

Utsläppsvärdet skall i övrigt beräknas enligt Naturvårdsverkets föreskrift om avfallsförbränning (SFS 2002:28).

Cementa skall i samråd med tillsynsmyndigheten upprätta rutiner för kontroll av villkoret och infoga dem i ordinarie kontrollprogram för verksamheten.

*Med riktvärde menas ett begränsningsvärde som om det överskrids medför en skyldighet för tillståndshavaren att vidta sådana åtgärder att värdet kan innehållas.

Bemyndiganden

Miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap 25 § miljöbalken till tillsynsmyndigheten:

- D1. att efter anmälan från bolaget godkänna användning av andra bränslen, råvaror och ersättningsråvaror än här angivna, såvida användningen inte bedöms kunna medföra att tillstånd med villkor överskrids;
- D2. att vid behov besluta om skyddsåtgärder avseende hantering och lagring av bränslen;
- D3. att vid behov besluta om ytterligare åtgärder mot damning eller luktolägenhet;
- D4. att vid behov besluta om ytterligare skyddsåtgärder som behövs avseende lossning, hantering och lagring av flytande bränslen;
- D5. att godkänna utformning av skyddsåtgärder i hamnen för att förhindra avrinning av orenat dagvatten till Östersjön; samt
- D6. att vid behov besluta om ytterligare undersökningar och saneringsåtgärder med avseende på förorenad mark.

C. Nu gällande tillstånd till återvinning av spillvärme från fabriksverksamheten

Heidelberg Materials tog över ångturbinen och anläggningen för kylvatten år 2014.

I dom meddelad av Vattendomstolen vid Stockholms tingsrätt den 10 juni 1992 i mål VA 77/91 lagligförklarade domstolen Slite kraftverks kylvattenanläggning i dess nuvarande utformning samt gav tillstånd till att bort- och återleda för kraftverket erforderlig kylvattenmängd, högst 7650 m³/h.

Koncessionsnämnden lämnade genom beslut den 8 juni 1994 i ärende nr 92/94 tillstånd enligt miljöskyddslagen att på fastigheterna Österby 1:181, Österby 1:142 och Österby 1:209 ersätta befintliga anläggningar (dieslarna och kondensblocken) för kraftproduktion med två gasturbiner med en sammanlagd effekt av 120 MW samt att använda dem för kraftproduktion. Följande villkor föreskrevs.

- (1) Verksamheten – inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen – skall huvudsakligen bedrivas i överensstämmelse med vad sökanden i ansökningshandlingar och i övrigt åtagit sig.
- (2) Utsläppen av kväveoxider från gasturbinerna får som årsmedelvärde och riktvärde inte överstiga 300 mg/MJ tillfört bränsle räknat som kvävedioxid.
- (3) Bolaget skall upprätta förslag till kontrollprogram för verksamheten samt drift- och skötselrutiner som har till syfte att hålla miljöpåverkan på lägsta möjliga nivå.
Förslagen skall ges in till tillsynsmyndigheten inom tid som myndigheten bestämmer.

Koncessionsnämnden överlät vidare med stöd av 20 § miljöskyddslagen åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor för utsläpp av sanitärt avloppsvatten.

I dom meddelad av Miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt den 20 april 1999 i mål M 75-99 lämnade domstolen tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969:387) till drift av befintlig ångturbin med effekten 16 MW vid Slite kraftverk samt för de åtgärder och kompletteringar som behövs för återupptagning av driften och för införandet av användning av spillvärme från Cementa som energikälla. De i beslutet medgivna åtgärderna ska ha vidtagits före utgången av april månad år 2004 annars förfaller tillståndet för återstående delar. För tillståndet gäller i tillämpliga delar tidigare föreskrivna villkor samt följande villkor.

- (1) Verksamheten – inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen – skall huvudsakligen bedrivas i överensstämmelse med vad sökanden i ansökningshandlingar och i övrigt åtagit sig.